

SAYIŞTAYIN 161'İNCİ KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ

161th ANNIVERSARY OF TURKISH COURT OF ACCOUNTS

Buket KARACA YAVUZ¹

Sayıştay Başkanlığının 161'inci Kuruluş Yıl Dönümü 29, 30 ve 31 Mayıs 2023 tarihlerinde çeşitli etkinliklerle kutlandı. Tarihteki Türk devletlerinden; Karahanlılar, Gazneliler ve Selçuklularda denetim kurumu olan Divan-ı İshraf'tan Divan-ı Muhasebata ve Sayıştaya uzanan, bin yılı aşkın köklü bir geçmişe ve güçlü bir kurumsal kültüre sahip olan Sayıştay, kamu yönetiminde şeffaflığın, hukuka uygunluğun ve hesap verme sorumluluğunun gelişimine destek verme anlayışıyla sürekli gelişerek günümüze gelmiştir.

YIL DÖNÜMÜ TÖREN VE ETKİNLİK PROGRAMI

Sayıştay Başkanlığının 161'inci Kuruluş Yıl Dönümü, çeşitli etkinliklerle kutlandı. Kuruluş yıl dönümü etkinlikleri, Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER'in başkanlığında başkan yardımcıları, daire başkanları, üyeler, meslek mensupları, başsavcı, savcılar ve yönetim mensuplarından oluşan bir heyetin, 29 Mayıs 2023 Pazartesi günü saat 10:00'da Anıtkabir'i ziyareti ile başladı. Sayın YENER, Atatürk'ün mozolesine çelenk koyarak, saygı duruşunda bulundu ve Anıtkabir Özel Defteri'ni imzaladı.

Kutlama programı, Sayıştay Başkanlığı konferans salonunda Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı ile başlamış olup Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER'in günün anlam ve önemine dair konuşması ile devam etti. Akabinde, "Emekli Daire Başkan ve Üyelere Sayıştay Onur Belgesi ve Sayıştay Onursal Kimliklerinin Verilmesi", "Emekli Daire Başkanlarına Hizmet Plaketi Verilmesi" ve "30 Hizmet

1- Sayıştay Mali Hizmetler Uzmanı, Sayıştay Dergisi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü, buketkaraca@sajistay.gov.tr

Atıf/To Cite: Karaca Yavuz, B. (2023), Sayıştayın 161'inci Kuruluş Yıl Dönümü, Sayıştay Dergisi, 34 (129), 317-323.

Yılını Dolduran Mensuplarımıza Plaket Verilmesi" için tören düzenlendi. Aynı gün öğleden sonra ve kutlamanın ikinci günü program, üç ayrı konuda düzenlenen panellerle devam etti.

Kutlama programı, 31 Mayıs 2023 Çarşamba günü Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ve TBMM Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP'un katılımları ile gerçekleşti. Türk Sanat Müziği Konseri ile başlayan program, sırasıyla Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER, TBMM Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın konuşmaları ile sona erdi.

KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ KONUŞMALARI

Kuruluş yıl dönümü kutlama programı kapsamında 29 Mayıs 2023 Pazartesi günü yaptığı konuşmasında Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER, kadim Devlet geleneğimizdeki kritik yeri ile edindiği zengin mirası her geçen gün büyüterek yoluna devam eden Sayıştayın kuruluşundan bugüne bağımsızlık, tarafsızlık ve şeffaflık ilkelerine bağlı kalarak kamu kaynaklarının denetimi, denetim sonuçlarının raporlanması, hesap ve işlemlerin hükme bağlanması görevini özveri ile yerine getirdiğini; denetim ve yargı yetkisi ile kamu kaynaklarının edinilmesinde ve kullanılmasında hesap verebilirlik ve hukuki düzenlemelere uygunluğun sağlanması açısından Cumhuriyetimizin, demokrasimizin ve hukuk devleti ilkesinin değerlerini güvence altına alan bir kurum olduğunun altını çizmiştir.

Sayıştay raporlarının kamu kurumlarına yol gösterici olduğunu ve toplumun Devlete ve kamu kurumlarına olan güveninin tesis edilmesinde önemli bir rol oynadığını belirten Sayın YENER, sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getirmek adına sürekli olarak geliştiklerini, uluslararası denetim standartları ile uyumu güçlendirdiklerini, teknolojik ilerlemeler ile bu ilerlemelerin doğurduğu ihtiyaçları da yakından takip ettiklerini ifade etmiştir. Sayıştayın mevcut eğitilmiş, birikimli, genç ve dinamik kadrosu ile Devletimizin 1.000 yılı aşkın denetim geleneğini sürdürmesinde ve tarafsız, adil, hukuka uygun ve mesleki etik çerçevesine bağlı olarak yürüteceği denetim ve yargılama faaliyetleri ile kamu kaynaklarının hukuka uygun kullanılmasının sağlanmasında azami gayreti göstererek, aziz milletimizin refahına ve esenliğine katkıda bulunmaya devam edeceğini vurgulamıştır.

Kutlama programının üçüncü günü olan 31 Mayıs 2023 Çarşamba günü, Sayıştay Başkanlığı konferans salonunda gerçekleştirilen etkinlikte ise ilk konuşma, Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER tarafından yapıldı. Sayın YENER, Sayıştayın 29 Mayıs 1862'de Sultan Abdülaziz tarafından, bugünkü yapının temelini teşkil eden Divan-ı Muhasebat'ın kurulması ile başlayıp 2010 tarihinde modern bir yüksek denetim organı ve hesap mahkemesi olarak yeniden düzenlenerek bugünkü konumuna ulaştığını belirtti.

Dünya çok hızlı değişirken, denetimin de değişime zorlandığını, uluslararası sistemdeki istikrarsızlığın devlet yapıları üzerinde meydana getirdiği etkilerin arttığı, artan ve çeşitlenen krizlerin, krizlere dayanıklı devlet yapılarının inşasını ve mevcut yapıların da gözden geçirilerek güçlendirilmesini zaruri kıldığını, krizleri yönetmede ve üstesinden gelmede, devlet kapasitesi bağlamında kurum ve kuralların gözden geçirilmesine ihtiyaç bulunduğunu, bu ihtiyacın giderilmesinde de dış denetimin katkısının hayati öneme sahip olduğunu ifade etti. Sürekli gelişim anlayışıyla, vatandaşın talep ve beklentilerine duyarlı, rehberlik edici ve hesap verilebilirliği güvence altına alan çağdaş yaklaşım, yöntem ve teknikler kullanılarak; denetimin katma değerini artırmanın, stratejik denetime odaklanmanın, düzeltici ve rehberlik denetimini öncelemenin, tüm paydaşlarla daha etkin iletişimin, denetimlerde dijitalleşme, yapay zeka, makine öğrenmesinin ve kamu yönetiminin etkinliğine daha aktif katkı vermenin hedeflendiğinin altını çizdi.

Sayın YENER, Sayıştaydan hiçbir zaman esirgemediği önemli desteğinden dolayı Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a ve çalışan ile emekli mensuplara çalışmalarından dolayı teşekkür ederek konuşmasını sonlandırdı.

Program kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa şENTOP yaptığı konuşmada, devlet geleneğinin ve inancının, devletin hazinesinin kamu malı olduğu ve dolayısıyla devlet hazinesinden yapılan harcamaların her zaman hesap verilebilir şekilde yürütülmesinin şeffaflık ilkesine dayandığını vurgulayarak, Sayıştayın şeffaf ve hesap verebilir devlet anlayışının anahtar bir kurumu olarak 161 yıldır son derece önemli görevi icra ettiğini ifade etti. TBMM Başkanı Sayın şENTOP, devletlerin hesap verebilir ve şeffaf olabildiği ölçüde milletlerin teveccühüne mazhar olacağını ve esasen Sayıştay mensuplarının yaptıkları görev itibarıyla devlet ve millet arasındaki bu görünmez ama güçlü bağın teminatını oluşturduğunu vurguladı. Sayıştayın millet iradesinin tecelligahı olan TBMM adına görev ifa eden anayasal bir kurum

olduğunu belirten TBMM Başkanı Sayın ŞENTOP, Sayıştayın devlete sağlamış olduğu Şeffaflığın, devlete duyulan güveni perçinlediğini dile getirdi.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN 161. Kuruluş Yıl Dönümü dolayısıyla yaptığı konuşmada, Sayıştayın 161. Kuruluş Yıl Dönümü 'nün devletimiz, milletimiz ve Başkanlığımız için hayırlara vesile olmasını diledi ve Divan-ı Muhasebattan beri bu çatı altında görev yapmış ancak aramızda bulunmayan kurum mensuplarını rahmetle yad etti. 161 yıllık köklü bir kurumda çalışmanın gururu ve ağır sorumluluğu ile devletimize hizmet eden Sayıştay mensuplarını tebrik etti. Sayıştayın kuruluşundan bu yana geçen süre içinde devlet organları içinde müstesna bir konuma sahip olduğunu ve ülkenin mali istikrarına katkı vermek üzere gelirlerin ve giderlerin kontrol altına alınmasında yerinin doldurulamaz olduğunu vurguladı. Sayıştay mensuplarının, TBMM adına yürüttüğu faaliyetler ile 85 milyonun tamamının hakkını koruyarak devlete karşı sorumluluklarını en güzel Şekilde yerine getirmekte olduklarından asla Őüphe duymadığını ifade etti.

Cumhurbaşkanımız Sayın ERDOĞAN, Cumhuriyetimizin ilk yüzyılını geride bırakırken ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine taşıyacak kapsamlı bir yol haritası olan Türkiye Yüzyılı vizyonunu tüm kurumların sahiplenmesinin başarıyı garantileyeceğini belirtirken devletimizin diğer organları gibi Sayıştayın da yeni dönemde üzerine düşen görevi hakkıyla ifa edeceğine inandığını dile getirdi.

KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ KAPSAMINDA DÜZENLENEN PANELLER

Etkinlik programı kapsamında, 29 Mayıs 2023 Pazartesi günü, Anayasa Mahkemesi Üyesi ve Sayıştay Eski Başkanı Doç. Dr. Recai AKYEL'in oturum başkanlığında, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tekin AKDEMİR, Sayıştay Savcısı Ertan ERÜZ, Sayıştay 6. Daire Üyesi Dr. Mehmet AKSOY ve Sayıştay 4. Daire Üyesi Dr. Mehmet Ali ÖZYER'in panelist olarak katıldıkları "Kamu Mali Yönetim Reformunun Dünü, Bugünü ve Yarını" konulu bir panel düzenlendi.

Oturum Başkanı Sayın AKYEL, Sayıştay denetimi ile kamu mali yönetimi arasındaki ilişki hakkında genel açıklamalarda bulunarak, kamu mali yönetim reformunun irdelenmesi için sözü panelistlere bıraktı. Sayın AKDEMİR, "Tarihsel Süreçte Kamu Mali Yönetimde Reform Arayışları ve Başlıca Reform Girişimleri" başlıklı sunumu kapsamında; mali yönetimin bileşenleri ve amaçları, modern

öncesi ve modern dönemde mali yönetim, Osmanlı'da mali yönetim ve başlıca yapılan reformlar konusunda düşünce ve değerlendirmelerini aktardı.

Sayın ERÜZ, "2000'li Yıllarda Kamu Mali Yönetim Reformu: 5018 Sayılı Kanun ve Etkileri" başlıklı sunumu kapsamında; kamu maliyesindeki değişim ihtiyacı, değişime yön veren belgeler, 1050 sayılı Kanun'dan 5018 sayılı Kanun'a geçiş süreci ve getirilen yenilikler, program esaslı performans bütçe ve bütünlüşük kamu mali yönetim sistemine ilişkin açıklamalarda bulundu.

Sayın AKSOY, "Kamu Mali Yönetiminin Geliştirilmesinde Sayıştayın Rolü" başlıklı sunumu kapsamında; yönetim kavramı ve fonksiyonları bağlamında denetim, mali yönetimde denetim türleri ve Sayıştay denetimi arasındaki ilişki, Sayıştay denetim türleri, yasal dayanağı ve Sayıştay denetiminin amacına ilişkin değerlendirmelerine yer verdi.

Sayın ÖZYER, "Kamu Mali Yönetiminde Reform İhtiyacının Sürekliliği ve Reformun Geleceği" konusunda çağdaş reformun özellikleri ve mali kural yaklaşımı, reformlara duyulan ihtiyaç ve reformların nedenleri, dünyada ve Türkiye'de kamu maliyesi ve gelecekte olabilecek reformlar hakkında değerlendirmelerde bulundu.

Sayıştay Başkanlığının 161'inci Kuruluş Yılı Dönümü Etkinliğinin ikinci günü olan 30 Mayıs 2023 Salı günü sabah oturumunda, Sayıştay Üyesi ve Sayıştay Eski Başkanı Seyit Ahmet BAŐ'ın oturum başkanlığında "Denetimde Dijital Dönüşüm ve Yapay Zeka" konulu panel düzenlendi. Panel kapsamında Yeminli Mali Müşavir ve Bağımsız Denetçi Arif YILDIRIM, İzmir Bakırçay Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Erman COŐKUN, Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hakan KAHYAOLU ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Dr. Ali Taha KOÇ tarafından sunumlar yapıldı.

Sayın YILDIRIM, "Kamu Mali Yönetiminde Dijital Dönüşüm ve Denetim" konusunda, internetin gelişimi, dijital ortamda hizmetlerin yeniden tanımlanması-dijital dönüşüm, kamu mali yönetimi ve bilişim teknolojileri kullanımı, bütünlüşük kamu mali yönetimi bilişim sistemi projesi, dış denetim ve teknolojiye ilişkin değerlendirmelere yer verdiği sunumunun ardından; Sayın COŐKUN, "Denetimin Dönüşümünde Dijital Teknolojilerin Rolü; Fırsatlar ve Tehditler" başlıklı sunumunda dijital dönüşüm süreci (dijitleşme, dijitalleşme ve dijital dönüşüm), başarılı bir dijital dönüşüm için ihtiyaç duyulan temel unsurlar (insan, kültür, organizasyon ve teknoloji), makine öğrenmesi ve yapay zekanın denetim alanında nasıl kullanılabilceğine ilişkin konularda açıklamalarda bulundu.

Sayın KAHYAOĞLU yaptığı “Denetimde Yapay Zeka Kullanımı ve Yapay Zeka Uygulamalarının Denetimi” başlıklı sunumunda, sorumlu yönetim anlayışının bir sonucu olarak dijitalleşme ile ortaya çıkan dijital iş modeli, dijital denetim ve dijital risk evreni kavramlarından hareketle denetimin risk yönetimi olduğunu, dijitalleşme ile birlikte denetim mesleğinde risk analizi ve risk raporlamasının önem kazandığını dile getirmesinin ardından; Sayın KOÇ, dijital dönüşümde iş süreçleri, insan ve teknoloji faktörünün önemi, dijital dönüşümün denetimin kalitesini artırabilmesi, denetim maliyetlerini düşürebilmesi, büyük miktarlardaki veriye hızlı ve doğru bir şekilde erişim sağlayabilmesi gibi avantajları ve etik sorunlar, veri güvenliği riskleri, azalan insan kontrolü gibi dezavantajları konularında da genel değerlendirmelerde bulunmuştur.

Öğleden sonraki oturumda ise İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Metin TOPRAK'ın oturum başkanlığını yaptığı “Vatandaşın Hayatına Değer Katan Denetim: Değişen Dünyada Sayıştayların Gelişen Rollerini” konulu panel gerçekleştirildi. Panel kapsamında Atılım Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. H. Hakan YILMAZ, Sayıştay 3. Daire Başkanı Rasim DOĞAN, Sayıştay Grup Başkanı Doç. Dr. Hacı Ömer KÖSE ve Sayıştay Uzman Denetçisi Yaşar UZUN tarafından sunumlar yapıldı.

Sayın YILMAZ, “Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ve Sayıştayların Rolü” başlıklı sunumunda, SKA'ların yaşamın devamlılığı, hem insanların hem doğanın iyi olma hali, insan ve çevre dostu kalkınma, kapsayıcı ve adil bir büyüme ve bölüşümü amaçladığı, insan, gezegen, refah, barış ve ortaklık kavramları üzerine şekillendiği ve kimseyi geride bırakmamak gündemini desteklemek üzere vatandaşların hayatında fark yaratmak hedefiyle SKA'lara odaklanan denetimlerin amaçlarından bahsetmiştir.

Sayın DOĞAN, “Hukuk Devleti İlkesinin Hayata Geçirilmesinde Sayıştay Yargısının Rolü” başlıklı sunumunda, Sayıştay denetim ve yargı fonksiyonunu yerine getirirken önemli ölçüde katkı sunduğu hukuk devleti ilkelerinin genel gerekleri olan yasama, yürütme ve yargı organının hukuka bağlı olması ile özel gerekleri olan hakimlerin bağımsız ve teminatlı olması, idare faaliyetlerinin önceden bilinebilir olması, hukuki güvenlik ilkesi ve idarenin mali sorumluluğu konularına ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur.

Sayın KÖSE, "Kamuda Saydamlık ve Hesap Verebilirliğin Güçlendirilmesinde Sayıştayların Rolü" konusunda, demokratik yönetimin özü olan saydamlık ve hesap verebilirlik kavramları, saydam ve hesap verebilir yönetim anlayışı ve kökeni, vatandaşın hayatını doğrudan etkileyen kapsayıcı denetimlerle hesap verebilirlik ve saydamliğın geliştirilmesinde Sayıştayların model olma sorumluluğuna ilişkin değerlendirmelere yer verdiği sunumunun ardından; Sayın UZUN, "Kamu Yönetiminde Etik Değerlerin Güçlendirilmesinde Sayıştayların Rolü" başlıklı sunumunda, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde uyulması gereken etik değer ve ilkeler, kamuda etik değer ve ilkelerin korunması ve gözetilmesinin amaçları, etik kontrol sistemi (etik kurallar, etik rehberlik, etik yönetim ve etik izleme), kamu yönetiminde dürüstlük anlayışının hakim olması ve bu kapsamda ulusal dürüstlük sisteminin bir unsuru olarak Sayıştayların kamu yönetiminde etik kavramını güçlendirmesi konularını ele aldı.

Paneller kapsamında yapılan söz konusu sunumlar bir kitap haline getirilerek, Sayıştay Başkanlığı yayını olarak yayımlanacaktır.

161 YILIN ARDINDAN

Binlerce yıllık kadim devlet geleneğimizin önemli bir mirası ve 161 yıl önce kurulmuş köklü kurumlarımızdan olan Sayıştayın kuruluş yılı dönümü etkinlikleri yoğun bir ilgiyle izlenmiştir. Yazılı ve görsel medyada kapsamlı şekilde yer verilen bu etkinlik, Sayıştayın daha nice yıl dönümlerinde daha da güçlü şekilde devlete ve topluma hizmet etme azim ve kararlılığının nişanesi olmuştur.

161 yıllık uzun bir süreçte elde edilen kazanımlar, geleceğe daha emin adımlarla ilerlemenin ve çağımızın gerektirdiği yeni donanımlarla mücehhez olacak şekilde sürekli gelişmenin teminatıdır. Daha güçlü bir Sayıştayın daha güçlü bir Türkiye'nin teminatı olarak önemli görevler ifa edeceği nice 161 yıllara erişilmesi dileğimizdir.